

Promemoria

Klimat- och näringslivsdepartementet

Förändrat producentansvar för elutrustning
och nya rapporteringsregler för insamling
av elavfall

KN2025/02346

December 2025

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	3
2	Författningstext	4
2.1	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning	4
2.2	Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2020:614)	10
2.3	Förslag till förordning om ändring förordningen (2012:259) om miljöskaktionsavgifter	12
3	Ändrad omfattning av producentansvaret för elutrustning	13
3.1	WEEE-direktivet och EU-domstolens dom om solcellspaneler	13
3.2	Ett begränsat ansvar för annat elavfall än konsumentelavfall	15
3.3	Ett begränsat ansvar för konsumentelavfall	16
3.4	Märkning av elutrustning	16
4	Insamlingsmålet för elavfall	17
4.1	Skyldighet för producentansvarsorganisationer, producenter och avfallsbehandlare att lämna uppgifter om elavfall	18
4.2	Skyldighet att lämna uppgifter om elavfall som förs ut från Sverige för behandling	20
4.3	Miljöskaktionsavgift för försenad rapportering	21
5	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	22
6	Konsekvensanalys	22
6.1	Problemen och vilken förändring som eftersträvas	22
6.1.1	Ändringar i WEEE-direktivet som avser det utökade producentansvaret för elutrustning	22
6.1.2	Åtgärder med anledning av att Sverige inte når målen om insamling av elavfall	23
6.1.3	Ny miljöskaktionsavgift	23
6.2	Konsekvenser om inga åtgärder vidtas	23
6.3	Alternativa lösningar	24
6.4	Konsekvenser för berörda aktörer, verksamheter och nationella statliga myndigheter	24
6.4.1	Finansiering av hantering av elavfall	24
6.4.2	Märkning av elutrustning	25
6.4.3	Rapportering av insamlad elutrustning	25
6.4.4	Miljöskaktionsavgift för försenad rapportering	25
6.5	Miljömässiga konsekvenser	26

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian lämnas förslag som begränsar producentansvaret för elavfall med hänsyn till när olika typer av elutrustning släpptes ut på marknaden.

Det föreslås också ändrade rapporteringsregler för insamling och behandling av avfall. Syftet är att på ett bättre sätt fånga upp de olika strömmarna för elavfall för att få en mer tillförlitlig statistik som kan ligga till grund för beräkningen av insamlingsmålet för elavfall.

Ändringarna om producentansvar är ett led i genomförandet av EU:s WEEE-direktiv och de ändrade rapporteringsbestämmelserna är en åtgärd för att få en bättre statistik som kan ligga till grund för beräkningen av insamlingsmålet i WEEE-direktivet.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2026.

2 Författningstext

2.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning

dels att 78 § ska upphöra att gälla,

dels att 38, 40, 41, 48 och 63 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny bilaga, bilaga 2, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

En producent ska *se till att*

38 §

En producent ska *innan den släpper ut en elutrustning på unionsmarknaden märka den*

1. *elutrustning är märkt* med den symbol som visas i *bilagan* till denna förordning, och

1. med den symbol som visas i *bilaga 1* till denna förordning, och

2. det framgår av en märkning att elutrustningen har släppts ut på unionsmarknaden *efter den 13 augusti 2005*.

2. *så att det framgår att den har släppts ut på unionsmarknaden*

a) den 14 augusti 2005 eller senare, om elutrustningen ingår i någon av de kategorier som anges i bilaga 2 men inte är en solcellspanel,

b) den 13 augusti 2012 eller senare, om elutrustningen är en solcellspanel, eller

c) den 15 augusti 2018 eller senare, om elutrustningen ingår i någon av de kategorier som anges i 21 §, men inte i någon av de kategorier som anges i bilaga 2.

Om det behövs på grund av elutrustningens storlek eller funktion, ska symbolen i stället finnas på elutrustningens förpackning, i bruksanvisningen och i garantin.

40 §

En producent som *tillhandahåller* annan elutrustning än konsument-

En producent som *har tillhandahållit* annan elutrustning än konsumentelutrustning ska

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/884.

elutrustning ska, när utrustningen blir avfall,

1. ta emot elavfallet från den som vill lämna ifrån sig det till producenten,

2. ha beredskap för att ta emot elavfallet på platser med en geografisk spridning som är skälig med hänsyn till elutrustningens förväntade livslängd, användning och övriga omständigheter, och

3. ha de ekonomiska och organisatoriska resurser som krävs för att ta emot avfallet.

Om inte annat har avtalats ska producenten

1. ta emot avfallet utan att begära någon ersättning, och
2. bära de kostnader som hanteringen av avfallet medför efter att avfallet har tagits emot.

41 §

En producent som tillhandahåller annan elutrustning än konsument-elutrustning på den svenska marknaden ska, i samband med att elutrustningen tillhandahålls, ta emot elutrustning som har blivit avfall om den

1. ersätter elutrustningen som tillhandahålls, och

2. är av samma typ eller med motsvarande funktion som elutrustningen som tillhandahålls.

1. ta emot utrustningen när den blivit avfall, om den har släppts ut på unionsmarknaden

a) den 14 augusti 2005 eller senare och elutrustningen ingår i någon av de kategorier som anges i bilaga 2 men inte är en solcellspanel,

b) den 13 augusti 2012 eller senare och elutrustningen är en solcellspanel, eller

c) den 15 augusti 2018 eller senare och elutrustningen ingår i någon av de kategorier som anges 21 §, men inte i någon av de kategorier som anges i bilaga 2.

2. ha beredskap för att ta emot elutrustningen när den blivit avfall på platser med en geografisk spridning som är skälig med hänsyn till elutrustningens förväntade livslängd, användning och övriga omständigheter, och

En producent som tillhandahåller annan elutrustning än konsument-elutrustning på den svenska marknaden ska, i samband med att elutrustning tillhandahålls, ta emot elutrustning som har släppts ut på unionsmarknaden den 13 augusti 2005 eller tidigare och som har blivit avfall, om den

1. ersätter elutrustningen som tillhandahålls,

2. är av samma typ eller har motsvarande funktion som elutrustningen som tillhandahålls, och

3. ingår i någon av de kategorier som anges i bilaga 2 men inte är en solcellspanel.

Producenten ska ta emot elavfallet där den nya elutrustningen tillhandahålls.

Om inte annat har avtalats ska producenten

1. ta emot avfallet utan att begära någon ersättning, och
2. bära de kostnader som hanteringen av avfallet medför efter att avfallet har tagits emot.

48 §

En producentansvarsorganisation ska tillhandahålla ett lämpligt och rikstäckande mottagningssystem för konsumentelavfall.

Ett mottagningssystem ska anses lämpligt om

1. det i systemet ingår
 - a) lättillgängliga mottagningsställen där den som vill lämna ifrån sig konsumentelavfall kan göra det gratis och enkelt,
 - b) en tjänst som innebär att konsumentelavfall som har tagits emot enligt 70 eller 71 § hämtas gratis vid den plats där det har tagits emot eller på en plats som den som har tagit emot avfallet och producentansvarsorganisationen har kommit överens om, och
 - c) en tjänst som innebär att konsumentelavfall som kommunen har samlat in och vill lämna till systemet hämtas gratis vid minst en av kommunens platser för hantering av avfall eller på en plats som kommunen och producentansvarsorganisationen har kommit överens om,
2. insamlingen sker på ett sådant sätt att förberedelse för återanvändning möjliggörs för avfall som kan förberedas för återanvändning och så att materialåtervinning inte försvåras,
1. det i systemet ingår lättillgängliga mottagningsställen där den som vill, gratis och enkelt, kan lämna ifrån sig konsumentelavfall som utgörs av elutrustning som
 - a) ingår i någon av de kategorier som anges i bilaga 2 men inte är en solcellspanel,
 - b) är en solcellspanel som har släppts ut på unionsmarknaden den 13 augusti 2012 eller senare, eller
 - c) ingår i någon av de kategorier som anges 21 §, men inte i någon av de kategorier som anges i bilaga 2, och har släppts ut på unionsmarknaden den 15 augusti 2018 eller senare,
2. det i systemet ingår en tjänst som innebär att konsumentelavfall som har tagits emot enligt 70 eller 71 § hämtas gratis vid den plats där det har tagits emot eller på en plats som den som har tagit emot avfallet och producentansvarsorganisationen har kommit överens om,
- 3) det i systemet ingår en tjänst som innebär att konsumentelavfall som kommunen har samlat in och vill lämna till systemet hämtas gratis vid minst en av kommunens platser för hantering av avfall eller på en plats som kommunen och producentansvarsorganisationen har kommit överens om,
4. insamlingen görs på ett sådant sätt att förberedelse för återanvändning möjliggörs för avfall som kan förberedas för återanvändning och så att materialåtervinning inte försvåras,

3. det elavfall som samlas in behandlas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt,

4. systemet effektivt bidrar till att nå målen för återvinning i denna förordning, och

5. systemet bedrivs på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt i övrigt.

För att ett mottagningssystem ska anses vara rikstäckande ska det finnas mottagningsställen i varje kommun med en geografisk spridning inom kommunen som är skälig med hänsyn till befolkningstäthet och som omständigheter.

5. det elavfall som samlas in behandlas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt,

6. systemet effektivt bidrar till att nå målen för återvinning i denna förordning, och

7. systemet bedrivs på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt i övrigt.

63 §

En godkänd producentansvarsorganisation ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om

1. vikten på det *konsumentelavfall* som under det närmast föregående kalenderåret har samlats in,

2. vikten på det insamlade *konsumentelavfall* som har lämnats för att behandlas i Sverige,

3. vikten på det insamlade *konsumentelavfall* som har transporterats till ett annat land inom EES, och

4. i fråga om elavfall som har transporterats till ett land utanför EES, vikten på det avfall som i det andra landet har behandlats under villkor som är likvärdiga med kraven i förordningarna (EG) nr 1013/2006 och (EG) nr 1418/2007.

Uppgifter om avfallets vikt enligt första stycket 1–4 ska specificeras i de kategorier av utrustning som avfallet utgörs av enligt 21 § och hur mycket som har

1. förberetts för att återanvändas,

2. materialåtervunnits,

3. återvunnits på annat sätt, eller

4. bortskaffats.

Uppgifter enligt första stycket 1 ska specificeras i vikten på det

En godkänd producentansvarsorganisation ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter som gäller närmast föregående kalenderår om

1. vikten på det *elavfall* som har samlats in,

2. vikten på det insamlade *elavfall* som har lämnats för att behandlas i Sverige,

3. vikten på det insamlade *elavfall* som har transporterats till ett annat land inom EES, och

Uppgifterna ska lämnas till Naturvårdsverket. Uppgifterna om avfallets vikt ska specificeras i

1. *konsumentelavfall* och annat *elavfall*,

2. de kategorier av utrustning som avfallet utgörs av enligt 21 §, och

3. hur mycket som har förberetts för att återanvändas, materialåtervunnits, återvunnits på något annat sätt eller bortskaffats.

Uppgifter om *konsumentelavfall* enligt första stycket 1 ska specifi-

avfall som har samlats in i respektive kommun.

ceras i vikten på det avfall som har samlats in i respektive kommun.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2026.
 2. Bestämmelserna i 63 § i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om uppgifter som gäller kalenderåret 2026.

Kategorier av elutrustning

1. Stora hushållsapparater
2. Små hushållsapparater
3. It- och telekommunikationsutrustning
4. Ljud- och bildutrustning och solcellspaneler
5. Belysningsutrustning
6. Elektriska och elektroniska verktyg
7. Leksaker och fritids- och sportutrustning
8. Medicintekniska produkter
9. Övervaknings- och kontrollinstrument
10. Automater

2.2 Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2020:614)

Härigenom föreskrivs i fråga om avfallsförordningen (2020:614)

dels att 7 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 7 kap. 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

5 a §

Den som för ut elavfall från Sverige för behandling ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om

1. vikten i kilogram på det elavfall som har transporterats till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) för att behandlas, och

2. vikten i kilogram på det elavfall som har exporterats till ett land utanför EES för att behandlas.

Uppgifterna ska omfatta elavfall som har förts ut ur Sverige under det närmast föregående kalenderåret. Uppgifterna om avfallets vikt ska specificeras i de kategorier av elutrustning som anges i 21 § förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning.

Skyldigheten att lämna uppgifter gäller inte

1. en sådan producentansvarsorganisation som avses i förordningen om producentansvar för elutrustning, eller

2. den som tar emot elavfall för att behandla det.

Den som behandlar *annat elavfall än konsumentelavfall* ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om

1. vikten i kilogram på det *avfall* som har *transporterats för behandling till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)*,

2. vikten i kilogram på det *avfall* som har *exporterats för behandling till ett land utanför EES, och*

3. *uppgifterna som antecknats enligt 6 kap. 5 §.*

Av uppgifterna ska vikten i kilogram framgå på det avfall som kan hänföras till var och en av de kategorier elutrustning som anges i 21 § förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning.

Uppgifter enligt första stycket ska inte avse avfall som

1. tidigare har behandlats av någon annan, *och*

2. har mottagits från någon som är rapporteringsskyldig enligt 63 eller 78 § i nämnda förordning.

Den som behandlar elavfall ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om

1. vikten i kilogram på det *elavfall* som har *mottagits för behandling från en aktör i Sverige,*

2. vikten i kilogram på det *elavfall* som har *transporterats för behandling till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), och*

3. *vikten i kilogram på det elavfall som har exporterats för behandling till ett land utanför EES.*

Uppgifter ska avse det närmast föregående kalenderåret och avfallets vikt i kilogram ska specificeras i de kategorier av elutrustning som anges i 21 § förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning.

Uppgifter ska inte avse elavfall som

1. tidigare har behandlats av någon annan, *eller*

2. har mottagits från en sådan producentansvarsorganisation som avses i förordningen om producentansvar för elutrustning.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2026.

2. Bestämmelserna i 7 kap. 5 a § och 7 kap. 6 § i den nya lydelsen tillämpas för första gången i fråga om uppgifter som gäller kalenderåret 2026.

¹ Senaste lydelse 2022:1307.

2.3 Förslag till förordning om ändring förordningen (2012:259) om miljöstraffsavgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2012:259) om miljöstraffsavgifter

dels att 11 kap. 14 a § ska upphöra att gälla,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 11 kap. 9 a och 13 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

9 a §

För en överträdelse av 7 kap. 5 a eller 6 § avfallsförordningen (2020:614) genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket ska en miljöstraffsavgift betalas med 30 000 kronor.

13 §

För en överträdelse av 63 § förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket ska en miljöstraffsavgift betalas med 30 000 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2026.

3 Ärendet

Den 13 augusti 2012 trädde Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE) i kraft, nedan benämnt WEEE-direktivet. WEEE-direktivet är genomfört i svensk rätt genom förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning, nedan kallad elutrustningsförordningen.

Kommissionen har inlett ett överträdelseärende mot Sverige för bristande uppfyllelse av insamlingsmålet för elavfall i WEEE-direktivet. En formell underrättelse inkom den 25 juli 2024 till Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen. Underrättelsen besvarades den 20 augusti 2024 och den 18 september 2025.

Den 25 januari 2022 ogiltigförklarade Europeiska unionens domstol (domstolen) artikel 13.1 i WEEE-direktivet i den mån den avser solcellspaneler som släppts ut på marknaden mellan den 13 augusti 2005 och den 13 augusti 2012 (mål nr C-181/20). Direktivet har därför ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/884 av den 13 mars 2024 om ändring av direktiv 2012/19/EU om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), nedan benämnt ändringsdirektivet. Ändringsdirektivet finns i *bilaga 1*.

Kommissionen har inlett ett överträdelseärende för försenat genomförande av ändringsdirektivet. En formell underrättelse inkom den 20 november 2025 till Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen.

I promemorian lämnas förslag till hur WEEE-direktivet, i lydelsen enligt ändringsdirektivet, ska genomföras i svensk rätt.

4 Ändrad omfattning av producentansvaret för elutrustning

4.1 WEEE-direktivets innehåll

WEEE-direktivets tillämpningsområde omfattade under en övergångsperiod, fram till och med den 14 augusti 2018, sådan elutrustning som ingår i ett antal specificerade kategorier.

Kategorierna är

- Stora hushållsapparater
- Små hushållsapparater
- It- och telekommunikationsutrustning
- Hemutrustning och solcellspaneler
- Belysningsutrustning
- Elektriska och elektroniska verktyg (med undantag för storskaliga, fasta industriverktyg)
- Leksaker och fritids- och sportutrustning

- Medicintekniska produkter (med undantag för alla implantat och infekterade produkter)
- Övervaknings- och kontrollinstrument
- Automater

Efter övergångsperioden utökades tillämpningsområdet till att omfatta all elutrustning, ett s.k. öppet tillämpningsområde.

WEEE-direktivet ersatte Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE), nedan kallat det tidigare WEEE-direktivet. WEEE-direktivet hade under övergångsperioden samma tillämpningsområde som det tidigare WEEE-direktivet, förutom att det även omfattade solcellspaneler.

WEEE-direktivet innehåller bestämmelser om s.k. utökat producentansvar för elutrustning. Det ökade producentansvaret innebär bl.a. att en producent ska bära kostnaderna för hantering av avfall som utgörs av elutrustning som producenten har släppt ut på marknaden.

Avfall som utgörs av elutrustning som har släppts ut på marknaden innan det tidigare WEEE-direktivet trädde i kraft den 13 augusti 2005 benämns historiskt avfall. Det är alltså avfall från elutrustning som inte förut har omfattats av ett utökat producentansvar. Enligt WEEE-direktivet ska kostnaderna för att hantera historiskt avfall från privata hushåll bäras av producenterna som kollektiv med en proportionell fördelning med hänsyn till t.ex. marknadsandel. Kostnaderna för hantering av historiskt avfall från andra användare än privata hushåll ska dock användaren betala för. Ett undantag är historiskt avfall som uppstår när en elutrustning ersätts av ny elutrustning av samma typ eller av ny elutrustning som fyller samma funktion. I dessa fall är det producenten som ska stå för kostnaden för att hantera det mottagna avfallet, om inte medlemsstaterna har beslutat att kostnaden, helt eller delvis, ska bäras av användaren.

För att det ska kunna avgöras om ett elavfall är historiskt avfall eller inte finns det även ett krav på att märka en elutrustning som släpps ut på marknaden så att det tydligt framkommer att den har släppts ut på unionsmarknaden efter den 13 augusti 2005.

I WEEE-direktivet finns det bestämmelser om utökat producentansvar för producenter som släpper ut elutrustning som inte är konsument-elutrustning på unionsmarknaden (artikel 13.1).

Artikel 13.1 i direktivet, i dess lydelse enligt ändringsdirektivet, är en följd av EU-domstolens dom i mål nr C-181/20. Av skälen till ändringsdirektivet framgår dock att EU-lagstiftaren, mot bakgrund av de överväganden som EU-domstolen gjort, ansett att det ökade producentansvaret ska begränsas även för konsumentelutrustning och för sådan elutrustning som inkluderades i WEEE-direktivets tillämpningsområde i och med att det fick ett öppet tillämpningsområde 2018.

4.2 Ett begränsat ansvar för annat elavfall än konsumentelavfall

Förslag

En producent som har tillhandahållit annan elutrustning än konsumentelutrustning ska ta emot utrustningen när den blir avfall, om den har släppts ut på unionsmarknaden inom de olika tidsramar som gäller för olika kategorier av elutrustning.

Om en elutrustning som har blivit avfall har släppts ut på unionsmarknaden den 13 augusti 2005 eller tidigare, behöver producenten bara ta emot den om den ersätts av en elutrustning som producenten tillhandahåller, är av samma typ eller fyller samma funktion som den utrustningen och ingår i vissa kategorier av elutrustning men inte är en solcellspanel.

Skälen för förslaget

En producent som tillhandahåller annan elutrustning än konsumentelutrustning på den svenska marknaden ska kostnadsfritt ta emot elutrustningen när den blir avfall (40 § elutrustningsförordningen). Ansvar har hittills inte begränsats med hänsyn till när elutrustningen har släppts ut på unionsmarknaden.

Genom ändringsdirektivet har producentens ansvar begränsats. Producentens ansvar omfattar inte längre solcellspaneler som producenten har släppt ut på marknaden före den 13 augusti 2012. Ansvar omfattar inte heller sådan elutrustning som en producent har släppt ut på marknaden före den 15 augusti 2018, om elutrustningen inkluderades i direktivets tillämpningsområde först i och med att det fick ett öppet tillämpningsområde 2018. Ansvar omfattar inte heller elutrustning som har släppts ut före den 14 augusti 2005. Motsvarande ändringar av producentens ansvar bör göras i elutrustningsförordningen.

En producent som tillhandahåller annan elutrustning än konsumentelutrustning på den svenska marknaden ska, i samband med att elutrustningen tillhandahålls, ta emot elutrustning som har blivit avfall. Ansvar gäller när elutrustningen som tillhandahålls ersätter den mottagna elutrustningen och den mottagna elutrustning är av samma typ eller fyller samma funktion som elutrustningen som tillhandahålls (41 § elutrustningsförordningen). Enligt WEEE-direktivet gäller skyldigheten endast elavfall som utgörs av elutrustning som har släppts ut på marknaden den 13 augusti 2005 eller tidigare (s.k. historiskt avfall). Genom ändringsdirektivet har producentens ansvar för historiskt avfall begränsats till sådan elutrustning som ingick i WEEE-direktivets ursprungliga tillämpningsområde 2012, med undantag för solceller. Det utökade producentansvaret i elutrustningsförordningen bör begränsas på motsvarande sätt.

4.3 Ett begränsat ansvar för konsumentelavfall

Förslag

Ett mottagningssystem för konsumentelavfall ska anses lämpligt om det erbjuder mottagningsställen där den som vill, gratis och enkelt, kan lämna ifrån sig konsumentelavfall som utgörs av elutrustning som har släppts ut på unionsmarknaden inom de olika tidsramar som gäller för olika kategorier av elutrustning.

Skälen för förslaget

Det utökade producentansvaret för konsumentelutrustning innebär att en producent ska anlita eller själv tillhandahålla en godkänd producentansvarsorganisation innan producenten tillhandahåller en konsumentelutrustning på marknaden. Producentansvarsorganisationen ska inrätta lämpliga och rikstäckande insamlingssystem för konsumentelavfall. För att ett insamlingssystem ska anses som lämpligt ska det finnas lättillgängliga mottagningsställen där den som vill lämna ifrån sig konsumentelavfall kan göra det gratis och enkelt (48 § elutrustningsförordningen). Kravet omfattar i dag all konsumentelutrustning som har blivit avfall.

Genom ändringsdirektivet har det införts tidsmässiga begränsningar för när det utökade producentansvaret ska gälla. Det innebär att en producentansvarsorganisation inte är skyldig att ta emot

- konsumentelavfall som utgörs av solcellspaneler, om dessa har släppts ut på marknaden den 12 augusti 2012 eller tidigare, eller
- sådan elutrustning som inkluderades i WEEE-direktivets tillämpningsområdet 2018, om utrustningen har släppts ut på marknaden den 14 augusti 2018 eller tidigare.

Det svenska genomförandet av direktivet bör ändras på motsvarande sätt. Ett mottagningssystem som tillhandahålls av en producentansvarsorganisation bör därför inte vara skyldigt att ta emot sådant avfall för att det ska anses lämpligt.

Det konsumentelavfall som en producentansvarsorganisation inte behöver ta emot omfattas av kommunens ansvar för kommunalt avfall enligt miljöbalken.

4.4 Märkning av elutrustning

Förslag

En producent ska innan den släpper ut en elutrustning på unionsmarknaden märka den med symbolen för att elavfall ska samlas in separat och med relevanta datum för när elutrustning släpptes ut på marknaden.

Skälen för förslaget

Det som avgör om en elutrustning omfattas av utökat producentansvar är när den släpptes ut på unionsmarknaden. En märkning av elutrustningen är ofta en förutsättning för att kunna avgöra den tidpunkten. En producent ska därför märka den innan den släpps ut på unionsmarknaden (38 § elutrustningsförordningen)

Enligt WEEE-direktivet ska elutrustning märkas så att det tydligt framgår om en elutrustning har släppts ut på marknaden efter den 13 augusti 2005. I lydelsen enligt ändringsdirektivet fördelas kostnadsansvaret för elavfallet annorlunda genom att vissa tidsmässiga begränsningar för ansvaret gäller. Det bör framgå av elutrustningen om den släpptes ut på marknaden före eller efter den tidsmässiga begränsningen. Kraven på märkning har därför ändrats. Motsvarande ändringar av kraven på märkning bör därför göras även i svensk rätt. Beroende på när elutrustningen inkluderades i direktivets tillämpningsområde bör det därför framgå av märkningen om elutrustningen släpptes ut på unionsmarknaden den 14 augusti 2005 eller senare, den 13 augusti 2012 eller senare respektive den 15 augusti 2018 eller senare.

För att det ska vara möjligt att kontrollera när elutrustningen släpptes ut på unionsmarknaden bör utrustningen märkas innan dess. Det bör därför även förtydligas att märkningen ska göras innan elutrustningen släpps ut på marknaden.

5 Insamlingsmålet för elavfall

I WEEE-direktivet anges vissa mål för insamling av elavfall (artikel 7.1). Målen innebär att minst 65 procent av den genomsnittliga vikten av den elutrustning som släpptes ut på marknaden under de tre föregående åren i den berörda medlemsstaten årligen ska samlas in, alternativt 85 procent av det elavfall som genererats på medlemsstatens territorium under samma period, uttryckt i vikt. Sverige rapporterade för 2021 en insamlingsnivå som uppgick till 48 procent av den elutrustning som hade släpptes ut på marknaden, vilket alltså understiger målnivån. I svaret till kommissionen i överträdelseärendet angav Sverige bl.a. att det bör göras en översyn av hur rapporteringen av insamlad elutrustning kan förbättras för att säkerställa att statistiken återspeglar den faktiska insamlingen av elavfall.

När det ska fastställas om insamlingsmålen i WEEE-direktivet har uppnåtts kan medlemsstaterna använda uppgifter direkt från de aktörer som samlar in elavfall eller uppgifter från de aktörer som tar emot det insamlade elavfallet för behandling. För att statistiken ska bli korrekt är det viktigt att alla avfallsströmmar fångas upp och att dubbelräkning undviks. En analys har visat att alla avfallsströmmar inte finns med i statistiken och att rapporteringsbestämmelserna därför behöver kompletteras. Det gäller elavfall

- som avfallsproducenter och distributörer för utomlands för behandling,
- som inte är konsumentelavfall som en producentansvarsorganisation har samlat in, och

- som är konsumentelavfall som en behandlingsanläggning har tagit emot från någon annan än en producentansvarsorganisation, t.ex. en distributör.

För att kvaliteten på statistiken ska förbättras bör även regelverket förenklas och ansvarsfördelningen delvis ändras.

5.1 Skyldighet för producentansvarsorganisationer, producenter och avfallsbehandlare att lämna uppgifter om elavfall

Förslag

Skyldigheten för en producent av elutrustning som inte är konsumentelutrustning att lämna uppgifter om elavfall som har tagits emot ska tas bort.

Skyldigheten för en godkänd producentansvarsorganisation att lämna uppgifter om elavfall ska gälla allt elavfall. Uppgifterna som ska lämnas ska vara specificerade i olika kategorier.

Skyldigheten för den som behandlar elavfall att lämna uppgifter ska gälla även konsumentelavfall och det elavfall som har mottagits för behandling från en aktör i Sverige. Uppgifterna ska avse närmast föregående kalenderår.

Skälen för förslaget

Utökad rapporteringsskyldighet för producentansvarsorganisationer

En producentansvarsorganisation har en skyldighet att lämna uppgifter om mängden insamlat konsumentelavfall till Naturvårdsverket (63 § elutrustningsförordningen). En producentansvarsorganisation är endast skyldig att samla in konsumentelavfall. Det finns inget som hindrar att en producentansvarsorganisation även samlar in elavfall som inte är konsumentelavfall. För att uppgifterna om insamlat elavfall ska bli kompletta bör en producentansvarsorganisations rapporteringsskyldighet utökas till att avse allt elavfall som den har samlat in. Uppgifterna bör bara omfatta mängden elavfall som den har samlat in i egen regi och inte sådana uppgifter som den lämnar på uppdrag åt en annan aktör, t.ex. en avfallsproducent.

Utökad rapporteringsskyldighet för den som behandlar avfall

Allt elavfall som samlas in ska lämnas till behandling. Den som behandlar annat elavfall än konsumentelavfall ska varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om mängden avfall som lämnats för behandling, se 7 kap. 6 § avfallsförordningen (2020:614). Rapporteringsskyldigheten omfattar alltså inte konsumentelavfall. Det är ofta svårt att dra gränsen mellan dessa typer av elavfall. Det gör att det finns en risk att konsumentelavfall som lämnas direkt till en behandlare, t.ex. från en distributör eller en avfallsproducent, inte finns med i statistiken. För att

alla avfallsströmmar ska fångas in bör den som tar emot elavfall för behandling lämna uppgifter om mängden mottaget avfall, oavsett om det är konsumentelavfall eller annat elavfall. Rapporteringsskyldigheten bör därför omfatta även konsumentelavfall.

Den som behandlar elavfall har en skyldighet att anteckna och lämna uppgifter om farligt avfall (6 kap. 5 § avfallsförordningen). De uppgifter som behövs för att beräkna insamlingsnivån kan utläsas ur anteckningarna men deras syfte är framför allt att säkerställa att flödena av farligt avfall är spårbara. Det är inte tillräckligt att anteckna och lämna in uppgifterna utan en del av dessa uppgifter ska också rapporteras en gång om året i statistiksyfte. Elavfallet omfattas alltså både av anteckningsskyldigheten och av rapporteringsskyldigheten.

De nuvarande bestämmelserna är svårtolkade och det finns en risk att den rapporteringsskyldige inte uppfattar vilka uppgifter som ska lämnas eller tror att rapporteringen redan är gjord genom att anteckningarna om farligt avfall har skickats till Naturvårdsverkets avfallsregister. För att förenkla rapporteringen och göra den tydligare bör det i stället uttryckligen framgå att den som behandlar elavfall en gång om året ska lämna uppgifter om mängden elavfall som har mottagits för behandling under det närmast föregående kalenderåret.

Avskaffad rapporteringsskyldighet för producenter av annan elutrustning än konsumentelutrustning

Rapporteringsreglerna bör utformas så att de ger ett tillförlitligt och komplett underlag för beräkning av statistik samtidigt som den administrativa bördan på uppgiftslämnarna minimeras. Producenter av annan elutrustning än konsumentelutrustning har i dag en skyldighet att ta emot elavfall från den som vill lämna det ifrån sig. De ska även lämna uppgifter till Naturvårdsverket om hur mycket elavfall som har samlats in och hur mycket som har lämnats för behandling i Sverige och utomlands (78 § elutrustningsförordningen).

Producenterna är en heterogen grupp. Gruppen omfattar större företag med resurser och bra kunskap om rapportering men även många små verksamheter som inte har samma förutsättningar. I promemorian föreslås att rapporteringsskyldigheten för den som tar emot det insamlade elavfallet för att behandla det ska utökas. Det finns därför inte längre samma behov av att producenterna lämnar uppgifter om elavfall. Det är därför både ändamålsenligt och resurseffektivt att ta bort skyldigheten för producenterna att lämna vissa uppgifter om elavfall. Det skulle minska den administrativa bördan för framför allt mindre producenter och även sannolikt höja kvaliteten på uppgifterna som lämnas. Skyldigheten för producenterna att lämna uppgifter om mängden insamlat elavfall och vikten på det insamlade elavfall som har lämnats för att behandlas i Sverige bör därför tas bort. Det är inte möjligt att ställa krav på att utländska behandlare ska lämna de uppgifterna. Producenterna bör därför fortsatt vara skyldiga att lämna uppgifter om elavfall som de för utomlands för behandling.

5.2 Skyldighet att lämna uppgifter om elavfall som förs ut från Sverige för behandling

Förslag

Den som för ut elavfall från Sverige för behandling ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om

- 1. vikten i kilogram på det avfall som har transporterats för behandling till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), och
- 2. vikten i kilogram på det avfall som har exporterats för behandling till ett land utanför EES.

Av uppgifterna ska vikten i kilogram framgå på det avfall som kan hänföras till var och en av de kategorier elutrustning som anges i elutrustningsförordningen.

Skyldigheten att lämna uppgifter ska inte gälla producentansvarsorganisationer eller den som tar emot elavfall för att behandla det.

Uppgifterna ska avse det närmast föregående kalenderåret.

Skälen för förslaget

Vid beräkningen av insamlingsnivån används bl.a. uppgifter om mängden elavfall som har förts utomlands för behandling. Det är i dag de som behandlar annat elavfall än konsumentelavfall och producenter av elutrustning som har tagit emot elavfall som inte är konsumentelavfall som ska lämna sådana uppgifter (7 kap. 6 § avfallsförordningen och 78 § elutrustningsförordningen).

Avfallsproducenter och distributörer som innehar elavfall har dock inte en sådan skyldighet. För att statistiken ska kunna bli komplett bör rapporteringsskyldigheten utökas till att gälla alla dessa aktörer. Det är också möjligt att det elavfall som förs utomlands av dessa aktörer kan vara konsumentelavfall. Skyldigheten bör omfatta uppgifter om såväl konsumentelavfall som annat elavfall.

För att dubbelrapportering ska undvikas bör producentansvarsorganisationer och de som tar emot elavfall för att behandla det inte vara skyldiga att lämna uppgifter.

5.3 Miljösanktionsavgift för försenad rapportering

Förslag

En godkänd producentansvarsorganisation som är försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter i fråga om elavfall till Naturvårdsverket ska betala en miljösanktionsavgift som uppgår till 30 000 kronor.

Den som är försenad med att till Naturvårdsverket lämna in föreskrivna uppgifter som avser elavfall som har förts utomlands för behandling ska betala en miljösanktionsavgift som uppgår till 30 000 kronor.

Den som behandlar elavfall och är försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter i fråga om elavfall till Naturvårdsverket ska betala en miljösanktionsavgift som uppgår till 30 000 kronor

Skyldigheten för en producent av annan elutrustning än konsument-elutrustning att betala en miljösanktionsavgift om den är försenad med att lämna uppgifter till Naturvårdsverket tas bort.

Skälen för förslaget

Det är av stor vikt att statistiken över avfallsflödena är komplett dels för att identifiera hur avfallshanteringen kan göras bättre, dels för att Sverige ska kunna uppnå de mål för insamling av elavfall som finns i EU-rätten. Om vissa avfallsflöden inte finns med i statistiken, kommer Sverige att redovisa mindre mängder insamlat elavfall till EU än vad som har samlats in, vilket i en förlängning kan leda till att Sverige döms att betala skadestånd för att inte ha uppfyllt WEEE-direktivets krav.

Överträdelse av rapporteringskraven lämpar sig för miljösanktionsavgift, eftersom det är enkelt att konstatera att uppgifterna inte lämnats i tid. Det bör därför kunna påföras en miljösanktionsavgift, om någon är försenad med att lämna in uppgifter om elavfall till Naturvårdsverket.

När avgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som har överträtts, dvs. det intresse som bestämmelsen ska skydda (30 kap. 1 § miljöbalken). Uppgifterna som ska rapporteras ligger till grund för den statistik som Naturvårdsverket tar fram, bl.a. om mängden elavfall som har samlats in. Sverige har en skyldighet att nå den målnivå för insamling av elavfall som anges i WEEE-direktivet, annars kan EU-kommissionen öppna ett överträdelseärende mot Sverige som i en förlängning kan leda till böter. Det är därför av stor betydelse att rapporteringen sköts korrekt så att statistiken blir rättvisande. Beloppet bör därför uppgå till 30 000 kronor.

Eftersom skyldigheten för en producent av elutrustning som inte är konsumentelutrustning att lämna uppgifter till Naturvårdsverket tas bort, bör även miljösanktionsavgiften som är kopplad till uppgiftslämnandet tas bort.

6 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslag

Förordningsändringarna ska träda i kraft den 1 juni 2026.

De första uppgifter som ska lämnas ska avse kalenderåret 2026.

Skälen för förslaget

Ändringsdirektivet skulle ha varit genomfört den 9 oktober 2025. Sverige har också tagit emot en formell underrättelse om bristande uppfyllelse av målen för insamling av elavfall. De föreslagna förordningsändringarna bör därför träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 juni 2026.

Uppgifterna om insamling av elavfall ska avse hela kalenderår. Det första hela kalenderåret där det bedöms att sådana uppgifter finns tillgängliga är 2026. De första uppgifterna som ska rapporteras bör därför avse detta kalenderår och alltså rapporteras första gången i mars 2027.

7 Konsekvensanalys

I detta avsnitt beskrivs vilka problem författningsförslagen avser att lösa och vilka effekter förslagen kommer att få för berörda aktörer.

7.1 Problemen och vilken förändring som eftersträvas

7.1.1 Ändringar i WEEE-direktivet som avser det utökade producentansvaret för elutrustning

Bakgrunden till förslagen i promemorian är de ändringar av WEEE-direktivet som trädde i kraft 2024. Ändringarna syftar till att

- begränsa det utökade producentansvaret för solcellspaneler,
- begränsa det utökade producentansvaret för elutrustning som inkluderades i WEEE-direktivet tillämpningsområde från och med den 15 augusti 2018, och
- ändra märkningsbestämmelserna så att de speglar det ändrade ansvaret.

Ändringarna gjordes eftersom EU-domstolen slog fast att vissa regler i WEEE-direktivet om utökat producentansvar för elutrustning var ogiltiga p.g.a. otillåten retroaktiv verkan.

7.1.2 Åtgärder med anledning av att Sverige inte når målen om insamling av elavfall

WEEE-direktivets mål för insamling av elavfall som finns i WEEE-direktivet är, enligt den beräkningsmetod som Sverige använder, att mängden insamlat elavfall ska uppgå till minst 65 procent av den genomsnittliga vikten av den elutrustning som släppts ut på den svenska marknaden under de tre föregående åren. Sveriges insamlingsnivå för elavfall 2021 var 48 procent och understeg alltså målet. Brister i rapporteringen är en viktig förklaring till den låga insamlingsnivån. För att komma till rätta med bristerna behöver regelverket för rapportering ses över så att statistiken ger en så heltäckande och korrekt bild av insamlingen som möjligt.

Det finns i dag luckor i skyldigheten att rapportera elavfall som förs utomlands för behandling. Det föreslås därför att rapporterings-skyldigheten utvidgas så att alla aktörer ska rapportera mängden elavfall som de för utomlands för behandling.

Ett sätt att förbättra statistiken är att förenkla rapporteringen och låta de aktörer som har de bästa förutsättningarna rapportera. Det föreslås därför att rapporteringsskyldigheten för producenter av annan elutrustning än konsumentelutrustning tas bort. Den strömmen av elavfall bör i stället rapporteras av de som behandlar avfallet, eftersom dessa oftast är större aktörer med bättre möjligheter att sköta rapporteringen på ett korrekt sätt.

Med de nya rapporteringskraven fångas de avfallsströmmar upp som nu inte rapporteras. Det skapar förutsättningar för en högre kvalitet på statistiken. Med bättre kunskap om avfallsströmmarna ges även bättre förutsättningar för en fortsatt uppföljning och analys som kan ligga till grund för ytterligare åtgärder.

7.1.3 Ny miljöstraffavgift

Det finns ingen sanktion i gällande rätt för bristande rapportering av uppgifter om insamling av elavfall. Att införa en miljöstraffavgift för att vara försenad med att lämna uppgifter till Naturvårdsverket förväntas leda till att fler aktörer rapporterar på ett korrekt sätt.

7.2 Konsekvenser om inga åtgärder vidtas

Regler med ursprung i EU-direktiv måste genomföras i nationell rätt inom den tidsram som anges i direktivet. Genomförandet kontrolleras av EU-kommissionen. Kommissionen har redan inlett ett överträdelseärende mot Sverige som gäller de låga insamlingsnivåerna och om Sverige inte vidtar åtgärder för att förbättra detta kommer kommissionen att gå vidare med överträdelseärendet genom ett motiverat yttrande. Ett försenat eller bristfälligt genomförande av EU-lagstiftning kan ytterst resultera i en straffavgift som utgörs av ett standardbelopp för att bestraffa själva överträdelsen och ett löpande vite tills bristerna åtgärdats.

7.3 Alternativa lösningar

7.3.1 Den ändrade omfattningen av producentansvaret

Den ändrade omfattningen av det utökade producentansvaret och kraven på märkning i WEEE-direktivet måste genomföras i svensk lagstiftning eftersom de följer av bindande EU-lagstiftning. Det finns därför ingen alternativ lösning.

7.3.2 De ändrade rapporteringsbestämmelserna

Ett alternativ till de föreslagna rapporteringsbestämmelserna är att låta andra aktörer rapportera. Det är möjligt att låta producenter av annan elutrustning än konsumentelutrustning fortsätta rapportera. Bedömningen är dock att den valda lösningen är mindre administrativt betungande och ger en mer tillförlitlig statistik.

Ett alternativ är också att koncentrera rapporteringsskyldigheten ytterligare genom att låta den som behandlar elavfall även rapportera konsumentelavfall som den tar emot för behandling från en producentansvarsorganisation. Syftet med rapporteringen är dock att mäta mängden insamlat elavfall. Att använda uppgifter om hur mycket elavfall som behandlas är bara ett sätt att uppskatta mängden insamlat elavfall när det inte går att få uppgifter direkt från källan eller där det finns andra skäl till att uppgifter från den som behandlar elavfallet ger en bättre kvalitet på statistiken. Eftersom uppgifter om mängden insamlat konsumentelavfall finns hos producentansvarsorganisationerna, och dessa aktörer har bra förutsättningar att sköta rapporteringen, är det bättre att använda dessa uppgifter.

7.3.3 Nya miljöskaktionsavgifter

Alternativet är att inte införa några nya miljöskaktionsavgifter. Sådana avgifter bedöms dock ha en effektiv styreffekt som kan bidra till att aktörerna uppfyller sin rapporteringsskyldighet på ett bra sätt. Det ger i sin tur en bättre kvalitet på statistiken.

7.4 Konsekvenser för berörda aktörer, verksamheter och nationella statliga myndigheter

7.4.1 Finansiering av hantering av elavfall

Genom de senaste ändringarna av WEEE-direktivet har EU tydliggjort att producenter inte längre är ansvariga för hantering och kostnader för avfall från vissa äldre elektriska och elektroniska produkter. Ansvaret för att hantera dessa produkter när de blir avfall flyttas nu till den som innehar dem vid tidpunkten då de blir avfall. Det innebär att bördan flyttas från producenterna till innehavarna – vilket i praktiken ofta är fastighetsägare och företag. Dessa aktörer kan behöva stå för kostnaderna för insamling och behandling av dessa produkter. Detta kan leda till ökade kostnader för

näringslivet och offentlig sektor, särskilt i de fall där stora mängder äldre solcellspaneler eller elutrustning finns installerade. Det är dock värt att notera att endast en relativt liten mängd solcellspaneler sattes på marknaden under perioden 2005–2012. Detta innebär att de direkta ekonomiska konsekvenserna av just denna del av regeländringarna sannolikt blir begränsade.

7.4.2 Märkning av elutrustning

Förslaget kan ha en påverkan på aktörer genom att producenter måste säkerställa att elutrustningen är korrekt märkt på ett sätt som visar när produkten släpptes ut på unionsmarknaden. Detta kan medföra en ökad administrativ börda och en kostnad för dessa aktörer. För myndigheter kan det fortsatt innebära ett behov av kontroll och tillsyn för att säkerställa att märkningen följer regelverket och att ansvarsfördelningen är korrekt. Eftersom skyldigheten att märka elutrustning redan finns i dag bedöms ändringen inte bli betungande för berörda aktörer.

7.4.3 Rapportering av insamlad elutrustning

Det föreslås att ansvaret för rapportering av elavfall som inte är konsumentelavfall flyttas från producenterna, som både kan vara stora etablerade företag med goda resurser och mindre aktörer, till den som behandlar det insamlade avfallet. De företag som behandlar elavfall som inte är konsumentelavfall är ofta aktörer med god kunskap inom området. Behandlaren tar även betalt för tjänsten att hantera elavfall. Ändringarna förväntas öka den administrativa bördan och kostnaderna för aktörerna som behandlar elavfall samtidigt som den administrativa bördan och kostnader för framför allt mindre producenter kommer att minska.

I den offentliga sektorn påverkas främst den myndighet som är ansvarig för att sammanställa rapporterna och statistiken. Det kan innebära ökade kostnader för att hantera inkomna rapporteringar. Förslaget förväntas dock öka tydligheten för både näringslivet och offentlig sektor om vad som faktiskt ska rapporteras.

Enligt nuvarande regler är det bara behandlaren av sådant elavfall som inte är konsumentelavfall som ska rapportera in uppgifter om det avfall som skickas vidare utomlands för behandling. För att det ska säkerställas att statistiken över det elavfall som förs utomlands är fullständig och korrekt, föreslås att rapporteringsskyldigheten utvidgas till att alla aktörer ska rapportera mängden elavfall som de för utomlands för behandling. Detta kan få en påverkan på de aktörer som inte omfattas av kraven i dag. Det rör sig framför allt om en ökad administrativ börda och eventuellt ökade kostnader för dessa aktörer.

För att undvika dubbelreglering och ökad administrativ börda för producentansvarsorganisationer föreslås att dessa undantas eftersom de är rapporteringsskyldiga enligt elutrustningsförordningen.

7.4.4 Miljösanktionsavgift för försenad rapportering

Införandet av en miljösanktionsavgift för försenad rapportering innebär att den myndighet som är ansvarig för rapporteringen får ett större ansvar att övervaka och hantera överträdelser. Detta kan leda till en ökad

arbetsbelastning och en ökad administration. Införandet kan dock effektivisera och förbättra myndighetens arbete eftersom rapportering förväntas inkomma i större utsträckning. För verksamhetsutövare fungerar avgifterna som ett ekonomiskt och rättsligt incitament att rapportera i tid.

7.5 Miljömässiga konsekvenser

Kravet på korrekt märkning av elutrustning är positivt ur miljösynpunkt. Det underlättar spårbarhet och korrekt märkning av produkter. En ökad spårbarhet kan bland annat möjliggöra säker hantering av farliga ämnen eller främja en effektiv återvinning av kritiska råmaterial.

Förslaget att flytta rapporteringsansvaret för elavfall från producenter till behandlare förväntas vara positivt ur miljösynpunkt. Behandlare har ofta bättre insyn i avfallsmängder och behandlingsmetoder, vilket kan förbättra kvaliteten på rapporteringen och därmed ge en mer korrekt bild av mängden insamlat elavfall. En ökad insamling av elavfall ger miljönytta genom att den möjliggör en högre grad av materialåtervinning av kritiska råmaterial som i stor utsträckning behövs för bl.a. tillverkning av solceller, vindkraftverk och batterier. Vidare kommer en korrekt bild av insamlingen av elavfall att göra det möjligt att identifiera brister i systemet, som underrapportering, illegal hantering eller låg återvinningsgrad. Detta kan i sin tur skapa förutsättningar för förbättrade miljöinsatser.

Införandet av miljö sanktionsavgifter för försenad rapportering kan fungera som ett incitament att förbättra efterlevnaden av miljöregler. Detta kan leda till mer komplett och aktuell statistik av insamlat elavfall i Sverige.